

**Комунальний заклад вищої освіти
«Барський гуманітарно-педагогічний коледж
імені Михайла Грушевського»**

**Організація навчально-дослідної
практики: методичні вказівки
для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»**

УДК 378.093.2.147-027.22(072)

3-15

Організація навчально-дослідницької практики: методичні вказівки для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / Автори-укладачі: Задорожна Г. С., Саврій Ю.Ф. Бар: Редакційно-видавничий відділ Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського, 2024. 26 с.

Укладачі: канд. пед. наук Задорожна Г. С., д. філософії Саврій Ю. Ф.

Рецензенти:

Бурса А. І., канд. мистецтвознавства, доцент, заступник директора з гуманітарної освіти, виховної роботи, вчений секретар Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського.

Дусь Н. А., канд. пед. наук, завідувач кафедри педагогіки, психології та фахових методик Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського.

Марчук С.В., завідувач практики Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського.

Методичні вказівки призначені для організації та проведення навчально-дослідницької практики здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» за напрямом підготовки 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальністю 012 «Дошкільна освіта», кафедри педагогіки, психології та фахових методик. У методичних вказівках розглядаються загальні підходи до вирішення завдань з програми практичної підготовки, організації, проведення і підведення підсумків навчально-дослідницької практики бакалаврів. Вони містять опис практики, завдання для її виконання, рекомендації з оформлення звіту та проведення захисту та критерії оцінювання.

Адресується здобувачам вищої освіти та викладачам педагогічних коледжів, училищ, педагогічних освітніх установ.

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні вченої ради Комунального закладу вищої освіти «Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського» (протокол № 4 від «12» січня 2024 р.)

© Задорожна Г. С., Саврій Ю. Ф., 2024

© БГПК імені Михайла Грушевського, 2024

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Основні засади проведення навчально-дослідницької практики.....	3
2. Програма навчально-дослідницької практики.....	5
3. Порядок організації, керівництво та зміст навчально-дослідницької практики.....	8
4. Структура та оформлення звіту з навчально-дослідницької практики.	12
5. Підведення підсумків практики.....	14
6. Критерії оцінювання звіту з навчально-дослідницької практики.....	14
6.1. Критерії оцінки звіту про практику керівником від кафедри.....	14
6.2. Шкала та критерії, за якими комісія оцінює звіт про проходження практики та його захист.....	16
7. Список рекомендованих джерел.....	17
Додатки	
Додаток А. Титульний аркуш звіту про проходження навчально-дослідницької практики	19
Додаток Б. Зразок оформлення індивідуального календарно-тематичного плану проходження навчально-дослідницької практики	20
Додаток В. Зразок звіту студента про виконання індивідуального календарно-тематичного плану навчально-дослідницької практики	22
Додаток Г. Висновок керівника про звіт студента щодо проходження навчально-дослідницької практики та оцінка виконаної роботи	23
Додаток Г. Зразок плану вступу курсової чи бакалаврської роботи	24

ВСТУП

Методичні вказівки призначені для організації та проведення навчально-дослідницької практики здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» за напрямом підготовки 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 012 «Дошкільна освіта» кафедри педагогіки, психології та фахових методик.

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказів Міністерства освіти і науки України на вищу школу покладено відповідальність у підготовці конкурентоспроможних висококваліфікованих фахівців.

Науково-дослідницька практика бакалаврів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі спеціальності «Дошкільної освіта» і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь здійснення самостійної науково-дослідної роботи. Тому для бакалаврів на першому році навчання передбачено проходження навчально-дослідницької практики, завдання якої – розвиток компетенцій, пов'язаних з організацією і виконанням науково-дослідних робіт.

Для здобувача вищої освіти важливо не тільки знати основні положення виконання дипломної (бакалаврської) роботи, але й мати загальне уявлення про методологію наукової творчості, здобути досвід організації своєї творчої діяльності, використання методів наукового пізнання. Інтеграція загальної та професійної освіти на базі дослідницької діяльності не лише сприяє значному підвищенню мотивації до отримання знань і формування відповідних компетенцій, але є й стимулом оновлення змісту освіти в цілому.

У поданих методичних вказівках розглядаються загальні підходи до вирішення завдань з програми практичної підготовки, організації, проведення і підведення підсумків навчально-дослідницької практики бакалаврів.

1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Навчально-дослідницька практика є важливою складовою програми підготовки бакалаврів зі спеціальності «Дошкільної освіта» що має на меті систематизацію, розширення і закріплення професійних знань, формування у студентів початкової компетенції ведення самостійної наукової роботи, дослідження та експериментування.

Сутність навчально-дослідницької практики полягає у залученні студентів-бакалаврів до самостійної дослідницької роботи, ознайомленні з методикою вивчення вікових та індивідуальних особливостей дошкільників в

найбільш типових і характерних ситуаціях їх життєдіяльності в закладі дошкільної освіти та родині.

Предмет навчально-дослідницької практики – поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначення структури та логіки дипломної (бакалаврської) роботи.

Мета навчально-дослідницької практики – набуття здобувачами досвіду самостійної навчально-дослідницької роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у психолого-педагогічній сфері, підбір фактичного матеріалу для написання дипломної (бакалаврської) роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Здобувачі під час проходження навчально-дослідницької практики мають вирішити наступні завдання:

- ✓ ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою і результатами наукової роботи коледжу та його провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень, а також стану освітньої роботи в ЗДО;
- ✓ вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою відповідно до теми бакалаврської роботи;
- ✓ визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- ✓ визначення структури та основних завдань бакалаврського дослідження;
- ✓ підготовка до проведення дослідження (вибір методів та складання програми наукового дослідження з керівником бакалаврської роботи);
- ✓ проведення наукового дослідження за темою бакалаврської роботи, оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- ✓ апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій бакалаврської роботи (у формі виступів на педагогічних радах, конференціях, написанні наукових статей, тез доповідей тощо).

Навчально-дослідницька практика повинна відповідати напряму наукових досліджень студентів бакалаврату. Під час такої практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводить студент при написанні бакалаврської роботи.

Вимоги до проходження навчально-дослідницької практики, оформлення та захисту звіту повинні відповідати вимогам цих методичних вказівок, що призначені для студентів денної та заочної форм навчання, а також для наукових керівників бакалаврських робіт.

Відповідно до навчального плану навчально-дослідницька практика є самостійним видом практики, яку проходять студенти освітнього ступеня «бакалавр» на першому році денної та заочної форм навчання. Тривалість проведення навчально-дослідницької практики визначена навчальним планом підготовки бакалаврів денної форми і становить 4 тижні (4 кредити ЄCTS, 120 годин) та 2 тижні (2 кредити ЄCTS, 60 годин) для студентів заочної форми. Підсумком практики є наукові результати, що апробовані на наукових конференціях та опубліковані в електронних або друкованих фахових виданнях, використовуються при написанні бакалаврського дослідження.

Атестація за підсумками практики проводиться на підставі оформленого відповідно до установлених вимог звіту і висновку керівника практики. За підсумками проведення диференційованого заліку виставляється оцінка.

Навчально-дослідницька практика передуює проходженню переддипломної практики, яка є завершальною ланкою практичної підготовки студентів.

Керівництво навчально-дослідницькою практикою здійснюють педагогічні працівники кафедр, які активно займаються науковою діяльністю.

Керівник навчально-дослідницької практики зобов'язаний:

- надати консультацію студенту про складання індивідуального календарно-тематичного плану проходження практики з урахуванням теми його кваліфікаційної (бакалаврської) роботи;
- консультувати студентів і здійснювати поточний контроль виконання календарно-тематичного плану згідно попередньо визначеного графіка;
- надати рецензії на статтю і звіт про проходження практики.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Мета навчально-дослідницької практика – освоєння бакалаврами методики проведення всіх етапів науково-дослідних робіт – від постановки завдань дослідження до апробації його результатів. Вона спрямована на глибоке і системне дослідження тематики бакалаврської роботи, осмислення наукових термінів і категорій, вивчення стану галузі, до якої належить майбутній об'єкт дослідження.

Академічна характеристика практики

<i>Параметри</i>	<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Галузь знань	знань 01 Освіта / Педагогіка	знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта»	012 Дошкільна освіта за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта»
Характер	Нормативна. Дисципліна професійної підготовки	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Бакалавр	Бакалавр
Рік навчання	1-й	1-й
Семестр	2-ий	2-ий
Тривалість практики	4 тижні	2 тижні
Терміни		
Кількість кредитів ECTS	2 кредити ECTS	2 кредити ECTS
Кількість годин	3 год./студ.	1 год./студ.
Вид підсумкового контролю	Залік	Залік
Відповідальні кафедри	Кафедра педагогіки, психології та фахових методик	
База практики	Заклади дошкільної освіти усіх типів м. Бар та Вінницької області	
Присвоювана кваліфікація	Бакалавр дошкільної освіти. Вихователь дітей дошкільного віку	

Навчально-дослідницька практика складається з таких етапів:

1. Участь у настановчій конференції. Ознайомлення зі змістом та завданнями практики.
2. Ознайомлення із функціями та особливостями організації навчально-дослідної діяльності структурних підрозділі коледжу. Ознайомлення з науковою роботою кафедри педагогіки, психології та фахових методик.
3. Складання індивідуального плану проходження практики студентом.
4. Вибір теми дослідження, оцінка ступеня її розробки на початок проходження практики.
5. Вивчення фахових джерел з обраної теми дослідження, їх критичний аналіз.
6. Участь у наукових заходах кафедри педагогіки, психології та фахових методик та інших наукових конференціях.
7. Визначення структури та основних завдань дослідження, послідовності їх вирішення, методів аналізу зібраних матеріалів. Систематизація та упорядкування фактичного матеріалу наукового дослідження.
8. Проведення діагностичних зрізів за результатами наукового дослідження відповідно до завдань науково-дослідної роботи.
9. Робота над оформленням наукового дослідження. Обґрунтування висновків та пропозицій за результатами дослідження.
10. Підготовка тез доповіді (наукової статті) за темою курсового дослідження та проходження неформальної освіти (вебінари, семінари, круглі столи і т. д.) та участь у них, яка підтверджуватиметься сертифікатом проходження.
11. Оформлення звітної документації практики. Презентація результатів власного наукового дослідження.

Тематика навчально-дослідницької практики визначається темою бакалаврської роботи. Орієнтований розподіл часу виконання робіт за програмою навчально-дослідницької практики наведено у таблиці 2.1:

Таблиця 2.1

Орієнтовний тематичний план навчально-дослідницької практики

№ з/п	Вид виконуваних робіт за програмою практики	Орієнтовний розподіл кількості годин, %
-------	---	---

1.	Розробка індивідуального плану-графіку проходження практики. Узгодження його з керівником бакалаврської роботи та керівником практики.	5
2.	Ознайомлення з науковими напрямками роботи кафедри, на якій проходять практику, та освітньою роботою ЗДО.	2
3.	Визначення наукової проблеми дослідження та її актуальності.	5
4.	Розробка мети та завдань дослідження. Характеристика сфери використання, оцінювання новизни та значущості (теоретичної та прикладної) очікуваних результатів досліджень.	5
5.	Визначення структури та основних завдань дослідження, послідовності їх вирішення, методів аналізу зібраних матеріалів.	10
6.	Підготовка до проведення дослідження. Збирання необхідної статистичної та іншої аналітичної інформації про об'єкт дослідження.	10
7.	Опрацювання аналітичних показників, виконання необхідних розрахунків, складання аналітичних таблиць, схем, графіків тощо. Застосування комп'ютерних технологій при обробці інформації	10
8.	Обґрунтування висновків та пропозицій за результатами дослідження.	5
9.	Апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій дослідження (опублікування наукової статті, тез, виступ на конференції тощо).	5
10.	Оформлення звіту практики.	3

3. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ, КЕРІВНИЦТВО ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Навчально-дослідницька робота майбутніх бакалаврів є необхідною складовою навчального процесу і слугує основою підвищення результативності досліджень, які надаються студентами в бакалаврській роботі.

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання студентами здійснюється з урахуванням обраної теми дипломної (бакалаврської) роботи в терміни, означені програмою навчально-дослідної практики. Матеріали дослідження включаються до звіту з практики у відповідності з його структурою та обсягом. Протягом проходження навчально-дослідної практики та виконання

основних завдань програми практики кожен студент повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у формулюванні теми випускної бакалаврської роботи.

Програма навчально-дослідної практики студентів бакалаврату складається з наступних частин:

- формування індивідуального графіку проходження навчально-дослідної практики (**Додаток Б**);
- формулювання теми наукового дослідження, складання проекту плану та вступної частини бакалаврської роботи;
- ознайомлення студентів з вітчизняними та іноземними (20 і більше найменувань) науковими та іншими джерелами літератури з метою формування бібліографічного списку літератури за обраним напрямом дослідження. За період практики студенти зобов'язані здійснити огляд нормативної документації та наукової літератури, зібрати та обробити практичний та інформаційний матеріал, здійснити підбір статистичних даних з обраного напрямку роботи;
- виконання індивідуального завдання, що передбачає написання статей, тез доповідей до науково-практичних конференцій, участь у семінарах, круглих столах тощо за темою дослідження;
- підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції);
- результати виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми курсової роботи.
- участь у неформальній освіті на дану тему дослідження (сертифікат для підтвердження участі);
- оформлення звіту про проходження науково-дослідної практики та його захист під час заліку.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра педагогіки, психології та фахових методик. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює керівник практики від коледжу. Протягом трьох днів по завершенню науково-дослідної практики керівником практики вивчається звітна документація студентів, після чого організовується підсумкова конференція-звіт, виставляється залік.

Порядок направлення студентів на практику

Студентів направляють на практику згідно з наказом по коледжу. Наказом визначається вид практики, терміни та місце її проходження, розподіл та

закріплення студентів за керівниками практики від кафедри тощо. Проект наказу готується кафедрою не пізніше 2 тижнів до початку практики.

Розпочинаючи проходження практики, студент повинен завчасно отримати інструктаж з практики та техніки безпеки на кафедрі. Інструктаж студентів здійснюється під час проведення установчих зборів. Установчими зборами передбачається ознайомлення студентів з вимогами до проходження практики та оформлення необхідних документів. Під час зборів (за 1–2 календарних дні до дати початку практики) студентам надаються зразки документів для оформлення (перелік документів може включати договір щодо проходження практики, графік проходження практики, щоденник практики, навчальну програму та методичні вказівки до проходження практики тощо). У випадку самостійного обрання студентом об'єкту проходження практики повинна бути чітко дотримана зазначена процедура направлення на практику.

Обов'язки керівника навчально-дослідницької практики від кафедри

Для безпосереднього наукового керівництва практикою кожного студента кафедрою призначається керівник практики.

Обов'язки керівників практики:

- здійснювати контроль прибуття студентів на практику;
- надавати допомогу студентам у виборі теми наукових досліджень;
- надавати консультації щодо проведення студентами всебічного вивчення літературних джерел;
- розробка та надання студентам індивідуальних завдань та вказівок для проходження практики, враховуючи специфіку конкретної спеціальності і роботи;
- надати роз'яснення з принципових питань, які виникають у студентів щодо організації процесу наукової творчості;
- забезпечити контроль за правильністю загального спрямування наукової роботи студентів під час навчання в магістратурі;
- контроль за своєчасністю формування та виконання індивідуальних графіків проходження практики студентами;
- сприяти організації індивідуальних навчальних занять бакалаврів;
- організовувати і керувати науково-дослідною роботою бакалаврів;
- консультування студентів щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики;
- своєчасна оцінка роботи студентів на практиці за результатами звіту з практики, виконання індивідуального завдання та інших документів;

-
- забезпечення своєчасності надання студентами на кафедру звітів з навчально-дослідницької практики та інших документів, необхідних для захисту, їх перевірка та візування;
 - здійснення, за необхідністю, разом з керівником-організатором практики від кафедри вибіркового контролю за проходженням практики студентами безпосередньо на базі практики.

Обов'язки студентів-практикантів

Студенти при проходженні навчально-дослідницької практики зобов'язані:

- до початку практики на настановних зборах, а далі в індивідуальному порядку одержати від керівника практики консультації щодо проходження практики і оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно (не пізніше зазначеної у направленні дати) прибути на базу практики;
- систематично працювати над виконанням завдань за програмою практики;
- вести щоденник практики, в якому фіксувати виконання відповідних етапів (розділів) календарного плану-графіку практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, зазначені в індивідуальному графіку проходження практики, та вказівками безпосереднього керівника;
- виконувати діючі в ЗДО правила внутрішнього розпорядку, дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- постійно підтримувати контакти з кафедрою та у призначений керівником практики від кафедри термін з'явитися на проміжний контроль;
- висвітлити результати виконаної роботи та оформити їх у звіті про проходження практики відповідно до встановлених і діючих вимог до структури та оформлення звіту;
- своєчасно надати на кафедру звітні документи та у визначений термін захистити матеріали практики перед відповідною комісією.

Під час практики студент повинен розвинути та закріпити свої компетенції:

- проводити бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій;
- формулювати та реалізувати в практичній площині мету дослідження;
- вибирати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи, виходячи із задач конкретного дослідження;

-
- проводити наукові дослідження і обробляти отримані результати, аналізувати та осмислювати їх з урахуванням опублікованих матеріалів.

Зміст практики.

Основні завдання навчально-дослідницької практики відображаються в індивідуальному графіку та за формою, наведеною у **Додатку Б**, з дотриманням визначених у ньому термінів виконання завдань.

Студент здійснює відмітки та записує зміст і обсяг виконаної роботи у щоденник практики, а також її результати протягом усієї практики. Фактичне виконання засвідчують науковий керівник бакалаврської роботи та керівник практики від кафедри з відміткою про вчасність його представлення.

Результатом практики має стати проект вступної частини бакалаврської роботи, розширений список літератури за темою дослідження, рукописи публікацій, які уточнюють мету, об'єкт, предмет досліджень за темою бакалаврської роботи та становлять основу виконання науково-дослідницької роботи.

4. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Основним документом, що свідчить про виконання студентами програми навчально-дослідницької практики, є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання й уміння студентів набуті ними у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт складається індивідуально кожним студентом.

Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

Титульна сторінка звіту (зразок оформлення – **Додаток А**).

Індивідуальний графік практики (**Додаток Б**).

Зміст звіту із зазначенням сторінок.

1. **Вступ** (обґрунтування теми бакалаврської (дипломної) роботи, визначення наукової проблеми дослідження та її актуальності; мета і завдання дослідження; об'єкт і предмет дослідження) (**Додаток Г**).
2. **Теоретична та інформаційна основа дослідження** (стислий аналіз науково-інформаційних джерел, проаналізованих практикантом та відібраних для написання наукової роботи бакалавра, результати критичного опрацювання літературних джерел, у т.ч. нормативно-правових актів). Перелік основних джерел літератури подається нижче.
3. **Викладення наукової гіпотези та обґрунтування напрямів дослідження.**
4. **Методи дослідження** (вибір і обґрунтування наукових методів (методики) проведення дослідження).

-
5. **Проведення дослідження** (це основна частина роботи, в якій висвітлюється методика дослідження з використанням логічних схем і правил) й оцінка отриманих результатів.
 6. **Висновки і пропозиції.**
 7. **Список основних джерел використаної літератури** (не менше 20-ти джерел), оформлених за вимогами ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» та ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання».
 8. **Апробація результатів дослідження** (вказуються статті і тези конференції, опубліковані за результатами дослідження).

Зміст практики має виявити рівень загальнотеоретичної та спеціальної підготовки бакалавра до виконання майбутньої кваліфікаційної роботи, його здатність та вміння використовувати здобуті теоретичні знання та практичний досвід для вирішення проблемних завдань за відповідною спеціальністю.

За змістом звіт навчально-дослідницької практики складається з трьох частин:

- 1) теоретичної (формування теоретико-методичної бази дослідження, її критичне опрацювання);
- 2) аналітичної (висвітлення результатів аналізу статистичних та інших даних, визначення тенденцій розвитку галузі, в якій діє об'єкт дослідження, її стану, проблем і перспектив розвитку, особливостей фінансової діяльності);
- 3) проектної (формулювання узагальнень, висновків, рекомендацій).

Звіт про навчально-дослідницьку практику повинен бути виконаний відповідно до вимог, встановлених стандартом для оформлення текстових документів. Виконується українською мовою без стилістичних, орфографічних і синтаксичних помилок.

Звіт про практику складається з двох частин: текстової та додатків.

Рекомендований обсяг звіту – 10-15 сторінок друкованого тексту (шрифт – Times New Roman, розмір – 14, інтервал – 1,0. Поля: верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, ліве – 2 см, праве – 1,5 см) (без урахування додатків). У текстовій частині звіту повинен міститися графічний матеріал – таблиці, рисунки (графіки, діаграми, логічні схеми тощо).

Першою сторінкою звіту є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші, першому аркуші змісту номер сторінки не ставиться, на наступних сторінках номер проставляється у правому верхньому куті сторінки без крапки. Нумерація сторінок звіту повинна бути

наскрізною: перша сторінка – титульний аркуш, друга – зміст і так далі відповідно до наведених рекомендацій. Заголовки структурних частин звіту друкують великими літерами симетрично до тексту (по центру).

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ. ЗАХИСТ ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання індивідуального календарно-тематичного плану та мають отримати висновок керівника навчально-дослідницької практики в друкованому вигляді (форма висновку керівника наведено у Додатку Г). Підсумковий контроль відбувається у формі диференційованого заліку.

Зміст практики повинен виявити рівень загальнотеоретичної та спеціальної підготовки бакалаврів до виконання майбутньої кваліфікаційної роботи, їх здатність та вміння використовувати здобуті теоретичні знання та практичний досвід для вирішення проблемних завдань за відповідною спеціальністю.

Звіт про практику студент захищає перед комісією у термін, встановлений кафедрою.

Основні наукові результати, отримані протягом навчально-дослідницької практики, підлягають обов'язковій апробації шляхом публікацій у наукових друкованих або електронних виданнях, тез наукових конференцій.

Результати навчально-дослідницької практики використовуються при підготовці дипломної (бакалаврської) роботи і є складовою її частиною.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗВІТУ З НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Звіт про проходження практики оцінюється:

- керівником практики від кафедри і зазначається у рецензії (максимально – 35 балів);
- комісією за результатами захисту (максимально – 65 балів).

6.1. Критерії оцінки звіту про практику керівником від кафедри.

I. Висока якість звіту (оцінюється в 25-35 балів) повинна відповідати таким вимогам:

- 1) актуальність і достовірність поданої у звіті інформації;

-
- 2) чітко, лаконічно і зрозуміло визначено ключові науково обґрунтовані аспекти дослідження (мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження), правильно обрані і застосовані методи дослідження;
 - 3) достатній обсяг використаних джерел літератури (близько 30 і більше), критичне їх опрацювання, висновки і пропозиції обґрунтовані, студентом виявлено інноваційний підхід до вирішення проблемних питань;
 - 4) додатки до звіту (копії документів, витяги з нормативно-правових актів та інструктивних документів, аналітичні та статистичні матеріали тощо) підтверджують окремі положення дослідження;
 - 5) зроблена апробація результатів проведеного дослідження у формі наукової публікації і тез конференції з виступом чи без (копія публікації із зазначенням джерела додається до звіту);
 - 6) дотримання вимог щодо змісту та оформлення структурних частин програми практики.

II. Задовільна якість звіту (оцінюється в 10-24 балів) визначається у випадку, якщо має місце один або два із зазначених нижче пунктів:

- 1) неповний виклад матеріалу та недостатня відповідність змісту звіту вимогам індивідуального календарно-тематичного плану;
- 2) є зауваження до формулювання мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження;
- 3) у дослідженні використано обмежену кількість методів або неправильне їх застосування;
- 4) неповний склад додатків, які вимагаються змістом дослідження і підтверджують його достовірність;
- 5) мала кількість джерел літератури (менше 20-ти), недостатньо глибоко опрацьовано літературні джерела, неактуальність або застарілість поданої у звіті інформації;
- 6) апробація результатів включає лише опубліковані тези конференції за відсутності статті;
- 7) недотримання вимог щодо змісту та оформлення структурних частин програми практики.

III. Незадовільна якість звіту (оцінюється до 9 балів) визначається у випадку, якщо одночасно мають місце три чи більше критеріїв, що відповідають оцінці в 10-24 бали.

У наведених вище випадках рецензія керівника є позитивною і звіт допускається до захисту перед комісією.

Керівник дає негативну рецензію, якщо відсутня апробація результатів дослідження, студент не може підтвердити достовірність поданої у звіті інформації.

6.2. Шкала та критерії, за якими комісія оцінює звіт про проходження практики та його захист:

54-65 балів:

- студент на захисті продемонстрував ґрунтовні знання, відповів на запитання членів комісії, вільно володів змістом проведеного дослідження, розуміє сутність обраної наукової проблеми та здатний до наукової дискусії щодо неї;
- звіт містить елементи новизни, висновки і пропозиції мають практичне значення;
- студент оволодів навиками дослідної роботи – збору інформації, аналізу, формулювання висновків, пропозицій.

42-53 бали:

- програму практики виконано, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру;
- студент відповідає на проблемні питання, пов'язані зі змістом тематики дослідження, однак окремі відповіді неточні, неповні;
- мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту.

30-41 бал:

- є зауваження до змісту та оформлення звіту;
- виявлені неточності у розрахунках при проведенні аналізу;
- на захисті студент продемонстрував поверхові знання;
- відповіді на запитання членів комісії неточні або неповні.

Менше 30 балів:

- звіт про проходження практики оформлений з численними помилками або не в повному обсязі, студент не може підтвердити окремі положення дослідження;
- на захисті студент проявив незадовільні знання щодо досліджуваного об'єкта, не зумів задовільно відповісти на поставлені запитання членів комісії.
- Студент, який не виконав програму практики і отримав незадовільну рецензію або незадовільну оцінку при захисті звіту про практику, направляється на практику повторно.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артемчук Г. І. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ, Київ. держ. лінгв. ун-т. К.: Форум, 2000. 270 с.
2. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Чинний від 2007-07-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2007. 47 с.
3. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ: ДП «УкрНД-НЦ», 2016. 17 с.
4. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf
5. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Харків: Право, 2019. 368 с. : https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf
URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/16993/1/Danilyan_Dzoban_NP-58.pdf
6. Еко Умберто. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Пер. За ред. О. Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
7. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
8. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. К.: Кондор, 2006. 206 с.: URL: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kryshelnytska_metod_org_nayk_dosl.pdf
9. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
10. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/Konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.2010.pdf

-
11. Петрук В. Основи науково-дослідної роботи: навч. посіб. Вінниця, 2005. 144 с.
 12. Пілющенко В. Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення. К.: Лібра, 2004. 344 с.
 13. Пилипчук М. Основи наукових досліджень. К.: Знання, 2007. 207 с.
 14. Про внесення поправок у ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Інформаційний показник стандартів. 2016. № 12. С. 103.
 15. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: наказ М-ва освіти України № 93 від 08.04.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
 16. Сисоєва С. О., Кристочук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9021/1/Metodologiya_naukovo-pedagogichnikh_doslidzhen.pdf
 17. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. К.: НАДУ, 2008. 184 с. URL: <http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/surmin.pdf>
 18. Толочко С. В. Науково-методичні рекомендації щодо використання доробку наукових шкіл провідних університетів України. Забезпечення природничо-гуманітарного циклу науково-методичної системи формування професійних компетентностей зі сталого розвитку у викладачів на засадах концепції неперервної освіти впродовж життя: методичні рекомендації / відп. ред. Н. М. Рідей. Київ, 2019. С. 116–178.
 19. Тичініна А. Р. Сучасні методологічні практики: навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2018. 160 с.
 20. Яремчук В. Основи науково-дослідної роботи студентів: навч. посіб. Острог: Національний університет «Острозька академія», 2012. 56 с.

Інтернет-ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України. Наука. URL: <http://mon.gov.ua/activity/nauka/>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Про вищу освіту: Закон України (зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України № 1977-ХІІ від 13.12.1991 р. (зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

ДОДАТКИ

Додаток А

**КЗВО «БАРСЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО»
Кафедра педагогіки, психології та фахових методик**

**З В І Т
про проходження навчально-дослідної практики**

(повна назва бази практики)

(тема бакалаврської роботи)

Студента(ки) _____ курсу _____ групи
спеціальності _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник практики від кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Бар 20__

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (ГРАФІК)
ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ**

студентом бакалаврату групи _____ денної/заочної форми навчання
за напрямом підготовки 01 «Освіта/Педагогіка»,
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»
з «__» _____ по «__» _____ 20 ____ року

№ з/п	Вид виконуваних робіт за програмою практики	Кількість робочих днів	Дата (початок, закінчення)	Фактичне виконання
1.	Розробка індивідуального плану-графіку проходження практики. Узгодження його з керівником практики.			
2.	Ознайомлення з науковими напрямами роботи кафедри, на якій проходять практику			
3.	Визначення наукової проблеми дослідження та її актуальності			
4.	Розробка робочої гіпотези дослідження. Характеристика сфери використання, оцінювання новизни та значущості (теоретичної та прикладної) очікуваних результатів досліджень			
5.	Визначення структури та основних завдань дослідження, послідовності їх проведення, методів аналізу зібраних матеріалів			
6.	Збирання необхідної статистичної та іншої аналітичної інформації про об'єкт дослідження			

**БАРСЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО**

Кафедра педагогіки, психології та фахових методик

**ЗВІТ СТУДЕНТА
ПРО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ
НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ**

Студент _____

Тема кваліфікаційної (бакалаврської) роботи _____

Керівник практики _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

За час практики проведено:

1. Огляд нормативних документів, що регулюють питання науково-дослідної діяльності в Україні щодо _____

2. Аналіз літературних джерел з наукової проблеми _____

3. Збір та опрацювання статистичної та аналітичної інформації про сферу діяльності об'єкта дослідження _____

4. Формування бібліографічного списку для написання бакалаврської роботи з проблематики _____

5. Підготовлено:

5.1. наукову статтю _____

(назва, відмітка про друк)

5.2. тези на конференцію _____

(назва, відмітка про виступ/друк)

5.3. Інше _____

Студент _____ Дата _____ 20__ року

**Висновок керівника про звіт студента щодо проходження
навчально-дослідницької практики та оцінка виконаної роботи**

Студент _____ групи

Тема кваліфікаційної (бакалаврської) роботи

Оцінка обґрунтування актуальності теми

Оцінка якості проведеного дослідження і змісту звіту _____

Оцінка повноти виконання календарно-тематичного плану

Значущість висновків, практичних рекомендацій, основних результатів
дослідження _____

Наявність ознак новизни у проведеному дослідженні

Недоліки щодо змісту звіту

Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів
роботи (вступ, основна частина, список використаних джерел)

Оцінка звіту

Науковий керівник _____ Дата _____ 20__ року.

Зразок плану вступу курсової чи бакалаврської роботи

1. Актуальність теми дослідження.
2. Аналіз законодавчої бази з даної проблеми.
3. Аналіз педагогічних ідей вітчизняних і зарубіжних авторів, які присвятили свої наукові праці дослідженню даної тематики.
4. Об'єкт дослідження – вся сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації.
5. Предмет дослідження – це тільки ті суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт.
6. Мета роботи – один абзац. Тут потрібно сказати, навіщо взагалі Ви пишете цю дипломну роботу.
7. Гіпотеза дослідження – являє собою можливу (передбачувану) відповідь на питання, яке ставить перед собою дослідник, і складається із передбачуваних зв'язків між досліджуваними фактами
8. Завдання роботи – мінімум 5 пунктів. За своєю суттю завдання – це дії, які необхідно здійснити для досягнення мети роботи.
9. Методи наукового дослідження – це сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих вирішенню конкретного завдання.
10. Апробація отриманих результатів дослідження (написання наукових статей, тез доповіді, виступів).
11. База практики (вказати заклад освіти, де проходили практику).
12. Структура курсової чи бакалаврської роботи.

Укладачі:

Задорожна Ганна Сергіївна

Саврій Юлія Федорівна

**Організація навчально-дослідної практики: методичні вказівки
для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»**

Редактор: Задорожна Г.С., Саврій Ю.Ф.

Верстка: Задорожна Г.С., Саврій Ю. Ф.

Підписано до друку **15.02.2024**

Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк цифровий.

Умовн. друк. арк. 0,9

Наклад: 15 примірників

Віддруковано у Редакційно-видавничому центрі
КЗВО ««Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла
Грушевського»

Адреса: 23000, Вінницька область,
м. Бар, вул. Майдан Грушевського, 1

Тел.: (04341) 2-12-70, 2-31-72

E-mail:berpedkoledg@gmail.com